

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. november 12.

bb. 1. több figyelmet igényel a munkahelyi képzés, a felnőttoktatás - a budapesti munkaügyi szervek megállapításai

hi/fk/e la

1973. november 12.

a műszaki színvonal fejlődése, a termelő munka egyre növekvő minőségi követelményei a budapesti üzemekben, vállalatoknál a tanfolyami képzés és továbbképzés rendszerének széleskörű kialakulásához vezettek. ugyanis a vállalatok feladata megszervezni a munkások ugynevezett betanító képzését, lehetővé tenni számukra a legszükségesebb elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását, megszervezni a különböző munkakörökben dolgozók biztonságtechnikai balesetelhárítási oktatását. a képzés és továbbképzés megszervezését azonban - amint a fővárosi munkaügyi szervek megállapították - nehezíti az a körülmény, hogy a vállalatokhoz, szervezetekhez jelentős számú telephely tartozik, az ott dolgozók továbbképzése emiatt szinte megoldhatatlan. jellemző adat, hogy a szocialista ipar 3518 budapesti telepe közül 2476-nál a munkáslétszám nem haladja meg a 100 főt, további 346 helyen is 500 alatt van a foglalkoztatottak száma. pedig a dolgozók alapiskolázottságát illetően elég kedvezőtlen a kép: a budapesti szakmunkások körülbelül negyedrésze, a betanított munkások több mint 40 százaléka, továbbá az egyéb fizikai dolgozóknak körülbelül a fele - összesen mintegy 220 000 fizikai munkás - nem fejezte be általános iskolai tanulmányait.

/folyt.köv./

- 1 -

de

bb. 1. /több figyelmet...folyt./e

a munkaügyi szervek megállapítása szerint a budapesti vállalatok többségénél a szakmunkás-utánpótlás nem biztosítható a rendes koruak képzése után. a különböző fizikai munkahelyeken elérhető keresetek viszont nem ösztönöznek eléggé a szakmunkás-bizonyítvány megszerzésére. többhelyütt maguk a vállalatok nem buzdítják kellőképpen szakképzetlen dolgozóikat a szakmatanulásra. illetékesek véleménye szerint az újrendszerű munkásképzéstől várható, hogy a kormányhatározat követelményeinek megfelelően biztosítsa a rendeskoruak képzése után be nem tölthető munkahelyek szakmunkás-ellátását.

a munkaügyi szervek felhívták a figyelmet arra is, hogy bár az utóbbi tíz évben az általános iskoláit be nem fejezett budapesti dolgozók aránya mintegy 8 százalékkal csökkent, az érettségizetteké pedig ugyanennyivel nőtt, a lemorzsolódási arány azonban jelzi a felnőttoktatás további sürgős tennivalóit. például a dolgozók általános iskoláiban mintegy 15 százalék az évközbeni lemorzsolódás, a dolgozók középiskoláiban a hallgatóknak átlag 25 százaléka marad ki. /mti/

bb. 2. madárhang-muzeum visegrádon

vid-gö/gné/e ká -cz

1973. november 12.

a pilisi parkerdőgazdaság madárvédelmi megbízottja, szentendrey géza erdész, évek óta gyűjti a madarak hangját parabola-antennás terepmagnetofonnal. főként a nász idején, vagy a fiókák etetésekor rögzíti szalagra a madarak hangját. lehetőleg 10-20 méterre megközelítve indítja el a rendkívül érzékeny felvevőkészüléket. reméli, hogy ezen az uton is közelebb juthat a madarak életének, szokásainak megismeréséhez. eddig száz madár hangját rögzítette szalagra, s ezeknek egy másolatát elküldte a magyar tudományos akadémia állathangtárának.

tervezik, hogy amint visegrádon megvalósul a vadászati muzeum terve, a pilis gazdag vadállományával mellett bemutatják ott az erdőség madárvilágát is. mégpedig úgy, hogy a diafilmek vetítésekor a nézők magnószalagról hallhatják a madár hangját is. /mti/

- 2 -

bb. 3. fiataloknak, időseknek - érdekes foglalkozások a főváros művelődési házaiban

i zsu/gk/e hi la

1973. november 12.

érdekes szórakozási lehetőségeket biztosítanak a budapesti művelődési otthonok a téli időszakban is diák- és nyugdíjas tagjaiknak.

a csepeli radnóti művelődési ház szervezi a helybeli szakmunkástanuló kollégium műsorait és biztosítja az előadókat is. időközönként fiatal zeneművészek ismertetik meg a komoly zene világával a fiatalokat. a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója alkalmából előadás, majd filmvetítés kapcsán ismerkedtek a szovjetunió történelmével, földrajzával és népeinek életével. szakmunkásakadémiát nyitottak a fiatalok részére, ahol a tudományos ismeretterjesztő társulat előadói nyújtanak értékes ismereteket az ifju szakmunkás-jelölteknek, például megvitatják a pályakezdő fiatalok problémáit. terveznek előadást a barlangkutatósról is, s meghívják híres embereket, elsősorban sportolókat és politikusokat. az ifju gárda művelődési házában jelenleg a klasszicizmus művészetével ismerkednek a zene, az irodalom és a különböző művészeti ágak területén. ezek a klubfoglalkozások nagyon népszerűek, a kerület szakmunkástanulóinak jelentős része rendszeresen látogatja.

a ganz-mávg művelődési ház és a kerület szakmunkástanuló intézetei közösen különböző kiállításokat rendeznek a kisz-klubokban. a rendszeresen bemutatott kiállítási anyagokból a fiatalok válogatnak, a számukra legérdekesebb darabokat átviszik iskolájuk kisz-klubjába. különböző ismeretterjesztő filmeket is vetítenek a diákoknak, s előadások hangzanak el több érdekes témáról, például „milyenek vagyunk mi, mai fiatalok”, „15 éves felnőttek, 25 éves gyerekek”, „összeütközések környezetünkkel”, címmel. segíti a fővárosi szakmunkástanulókat, illetve a nyolcadik osztályból kikerülőket a ganz művelődési házában megrendezett pályaválasztási kiállítás, ahol a bemutatott szép munkadarabok felkeltik a gyerekek érdeklődését egy-egy szakterület iránt és segítenek a pályaválasztásban.

a nyugdíjasok szabadidejének hasznos és kellemes eltöltését is segítik a művelődési házak különböző programjai. így például a ganz-mávg-ban politikai, földrajzi és egészségügyi témában rendeznek előadásokat, ezen kívül országjáró kirándulásokon ismerkedhetnek hazánk szép tájaival, illetve fővárosunk nevezetességeivel. gyakran szerveznek közösen muzeumlátogatásokat is. az ifju gárda művelődési házában decemberben csokonairól fognak megemlékezni irodalmi műsor keretében. szakorvosoktól tanácsokat kapnak a különböző mozgásszervi megbetegedések, reumatikus fájdalmak kapcsán felmerülő kérdéseikre. /mti/

- 3 -

bb. 4. áll a malom - áll a vitorlája

vid/e ká -cz

1973. november 12.

az e-5-ös főutvonal mellett - kecskemét és kiskunfélegyháza között - elkészült a szélmalom-fogadó 21 méter magas csonkakup-alaku épülete. az építményt, amely eredeti mása az alföldi szélmalomoknak, a kecskeméti magyar-szovjet barátság termelőszövetkezet építőbrigádja hozta tető alá. megkezdték a malom belső terének kialakítását is. az alagsorban borozó lesz, fölötté étterem, s a kupolája alatt kilátó és társalgó. a malom-szék őrlésre is alkalmas lesz. a régi berendezést tiszaszi szélmalomnál állítja össze, s rakja fel az óriás vitorlákat. a malomköveket már üzembehelyezték, s néhány nap múlva áll a vitorla is. /mti/

bb. 5. a válásról beszél a telefondoktor

1 vt/fk/e hi la

1973. november 12.

a legutóbbi statisztikai adatok szerint csupán budapesten csaknem százezer olyan férfi és nő él, aki már legalább egyszer elvált. ismeretes, hogy a válás csakugy, mint az emberi élet minden más válsága, minden fontos pillanata tele van orvosi, lélektani, egészségügyi problémákkal, gondokkal. akinek a házassága úgy alakul, hogy el akar válni vagy már elvált, pszichológiai egészségügyi veszélyzónákon halad, illetve haladt át, s ezek feltehetően károsodást idéznek vagy idéztek elő idegrendszerében. a válást ugyanis rendszerint hosszú viták, „leleplezések”, a házastársak közötti hangos összezsapások előzik meg, ami feszültséget, nyugtalan órák, gyakran hónapok vagy évek árnyékát borítja a családra. az indulatokkal teli lelkiállapot - ami sokszor a válófélben lévő ember alapvető jellemzője - felborítja a lelki egyensúlyt, tehát káros. elsősorban azonban a gyerekek károsodnak a legsúlyosabban, amikor a szülők között megbomlik a harmónia, ellenfelekké, nem ritkán ellenségekké válnak.

fentiekkel kapcsolatban hallhatnak néhány jótanácsot az érdeklődők ezen a héten a telefondoktortól a 171-925-ös számon.
/mti/

- 4 -

bb. 6. vigyázatlanságával halálos balesetet okozott

i bc/tm/e la hi

1973. november 12.

vigyázatlanul vezetett személygépkocsit tuboly jános 20 éves üvegműves, budapesti lakos a vadaskerti uton. a vöröshadsereg utjához érve megállt ugyan a jelzőtáblánál, de továbbhaladva már nem figyelt kellően, nem vette észre a balról közeledő személygépkocsit. az utóbbi jármű vezetője hirtelen fékezett és kerülni akart, de a két autó összeütközött. a második jármű az összeütközést követően felszaladt a járdára, ott elütött egy férfit és egy nőt. a férfi olyan súlyosan megsérült, hogy néhány óra múlva meghalt, az asszony könnyebb sérüléseket szenvedett.

a központi kerületi bíróság tuboly jánost egyévi szabadságvesztésre ítélte és két évre eltiltotta a gépjárművezetéstől. /mti/

- 5 -

bb 7. szovjet együttműködéssel készül a nyolcvanas évek autóbussa

1 kg/mm gi 1e -cz

1973. november 12.

a következő évtized autóbusszaladját közösen fejlesztik ki magyar és szovjet szakemberek, a kohó- és gépipari minisztérium és a szovjet autóipari minisztérium közötti megállapodás alapján. az új járművek az Ikarus 200-as busz családját váltják majd fel, amelyeknek gyártását a közelmúltban kezdték meg. az 1982-ig kialakuló új típus biztosítja a járműprogramban a korszerű buszcsaládok folyamatos generációváltását, lépést tartva a növekvő piaci igényekkel.

a jövő autóbusszáinak közös kialakítása szovjet mérnökökkel különösen előnyös, hiszen a legtöbb buszt a szovjetunió vásárolja iparunktól, s a járműprogram sikerének egyik záloga továbbra is a szovjet export. az együttes fejlesztés célja, hogy minél több azonos főegység, alkatrész legyen a leendő magyar és szovjet autóbuszokban, mert ezzel az alkatrésztutánpótlás leegyszerűsödhet, s lehetőség nyílik egyes főegységek gyártmányoszkiosítására. a szabványosított alkatrészek módot adnak arra is, hogy kisebb változtatásokkal speciális igényeknek megfelelő busszá alakítsák át a sorozatban készülő járműveket.

mindkét ország konstruktőrei a gyártás gazdaságosságának és az utasok kényelmének további növelésére keresik a megoldásokat. az autóipari kutató intézetben már kialakult az elképzelés a nyolcvanas évek autóbusszára. egyik szembetűnő változás, hogy az új típus padlója alacsonyan, az aszfaltnál közel fekszik majd, megkönnyítve elsősorban az idősebbeknek a fel- és leszállást. ugyancsak torlódások elkerülését szolgálja, hogy az eddiginél több ajtót terveznek a járművekre. a tapasztalat szerint ugyanis a városi buszjáratok menetidejűknek 30 százalékkal a megállóknál vesztegelve töltik, s ezt az időt a „lépcsőtlenítés”, és a több ajtó lényegesen csökkenti.

a hazai és a szovjet intézet - de más kgst-tagországok intézeteinek is - közös törekvése a buszok okozta zaj csökkentése. a jelenleg ismert buszok mérések szerint az emeleti lakások ablakai alatt elrobogva 70 decibel erősségű zajt kelthetnek, holott a szobában 30-40 decibelszint az elfogadható. ezért a jövő autóbusszait zajelnyelő, többrétegű acéllemezekkel, különleges kipuffogódobbal készítik majd. az autókut szakemberei szerint az átlagos személyautó hangerősségével közlekednek majd ezek a járművek. ugyanakkor a bent ülő utasok is csak halk zümmögő hangot hallhatnak.

/folyt. köv./

Tótho

- 6 -

bb 7./szovjet ... 1. folyt./gi t

kísérletek folynak az intézetnél hibridhajtású autóbusszok kialakítására. ennek lényege, hogy a kisteljesítményű dieselmotor mellé villamosenergia hajtotta motort is szerelnek, amelyek együtt vagy felváltva működtethetők. a kétmotoros busz például a belvárosban akkumulátorból táplált villanymotorral működne, anélkül, hogy kipuffogógáz keletkezne, a külső kerületekben pedig a dieselmotor is „besegítene”, a hibridbusz iránt a szovjet szakemberek is érdeklődnek.

a tágas, nagyablaku, zajmentes buszok kialakítására most az intézetben ugynevezett vázfarasztást végeznek, a különféle szerkezeti megoldások teherbíróképességét próbálják ilymódon. ez a kísérletsorozat is része a feladatnak, amely szerint jövőre elkészül a nyolcvanas évek autóbusszaladjának modellje. a szovjet kutatók is 1974-ben alakítják ki a leendő autóbusszok „nyers”, modelljét. az egyeztetés, összehasonlítás után megindulhat az egyes alkatrészek „közelítése”, az azonos konstrukciók kiépítésére. /mti/

--

bb 8. százezer pár bakancs angol megrendelésre

1 sz/fk gi 1e -cz

1973. november 12.

sikeresen szerepelt ezekben a hetekben a tannimpex külkereskedelmi vállalat több nemzetközi cipőkiállításán. a magyar cipőipar ujdonságait, legdivatosabb termékeit mutatták be párizsban, milánóban, firenzében, düsseldorfbán, valamint több spanyol és angol városban.

az őszi cipőkiállítások közül az egyik legjelentősebb az angliai bemutató volt. londonban a tannimpex vegyes vállalata, a richmond közreműködésével szervezték meg a nagyszabású cipőbemutatót. az angliai vevők a magyar vállalatától 100 ezer pár bakancsot és 12 ezer pár divatos férfi cipőt rendeltek a kiállítás alkalmából. a magyar külkereskedelmi vállalat egyébként az idén már csaknem 15 millió deviza forintért szállított cipőt egyik legnagyobb piacára, angliába - majdnem kétszer annyit, mint 1972-ben.

a tannimpex tőkés cipőexportja évről-évre bővül. az idén már több mint 100 millió devizaforintért szállítottak, s ez 10-12 százalékos emelkedést jelent a tavalyi exporthoz képest. már hagyományos piacok közé tartoznak az arab országok is, valamint belgium, hollandia, az nszk és svédország. az utóbbi időben a tengerentúlról, az usa-ból is érkezett nagyobb tételű megrendelés. /mti/

--

Tótho

- 7 -

bb 9. problémák a garanciális javításoknál, kevesebb reklamáció a vevők megkárosítása miatt - csökken a panaszok száma az országos kereskedelmi felügyelőségnél

i ni/tr szb ie -cz

1973. november 12.

a kereskedelmi és szolgáltató vállalatok egyre hatékonyabb intézkedéseket tesznek a lakosság panaszainak megelőzésére. ezt tükrözi az is, hogy 1973 harmadik negyedévében egyharmaddal kevesebb panasz érkezett az országos kereskedelmi felügyelőség panaszirodájához, mint az előző év azonos időszakában. a 298 panaszból október közepéig 198-at már kivizsgáltak, ezek 34 százalékánál orvosolták a vásárlók jogos sérelmét, 11 százalékánál csupán információra volt szükség, a bejelentők 21 százaléka pedig ilyen uton találta meg a keresett árut, a panaszok több mint 25 százaléka tájékoztatásból adódott, vagy alaptalan volt.

a vegyes iparcikk-kereskedelemben is csökkentek a panaszok, de az okf mégis figyelemreméltónak tart néhány visszatérő közérdekű gondot. továbbra is hiányos a kerékpár- és a hozzá tartozó alkatrészellátás, és a tél beállta előtt különösen az olcsóbb típusú gáztűzhelyekből nem volt megfelelő a választék. sokan keresték az írógép filcalátétet, amelyet kivontak a forgalomból. a ruházati termékek kínálatának jelentős növekedése következtében itt csak szórványosan érkeztek panaszok, ezek nagyrésze is nagyobb választékot kért, vagy az extra méretű lábbelik hiányát kifogásolta.

a bejelentések egyharmada foglalkozik minőségi reklamációkkal, s ezek fele a garanciálisan értékesített iparcikkokkal kapcsolatos. változatlanul sok problémát okoznak a lakosságnak a szervizhálózat tevékenységének hiányosságai. az előző negyedévhez képest növekedett az import háztartási készülékek minőségére, illetve javításának elhúzódására vonatkozó panaszok száma. változatlanul bizonyos dolgokat okoznak még a különböző garancia-jegyek. azért is, mert egyes vállalatok nem tüntetik fel a garancia-jegyben a javítást végző szerviz nevét.

a kereskedelmi vállalatok és szövetkezetek még sokszor nem elég rugalmasan intézik a reklamációkat. elutasítják a kermi vizsgálat lehetőségét, ehelyett vagy az áru cseréje helyett a termék kijavítását akarják ráerőszakolni a vásárlókra. a legtöbb a gond továbbra is a ruházati termékeknél, ezen belül a cipőknél. a butorok minősége a gyártás, szállítás és tárolás hibái miatt többször kifogásolható, de az okf megállapítása szerint a vásárlók kifogásait többnyire előzékenyen és gyorsan orvosolják.

/folyt.köv./

161040

-8-

bb 9. /problémák... 1. folyt./-szb

a fogyasztók megkárosítására vonatkozó bejelentések örvendetes módon még nagyobb arányban csökkentek, mint az összes panaszok. ez elsősorban annak köszönhető, hogy a vállalatok szigorubban lépnek fel a vásárlókat megkárosító dolgozóikkal szemben. a zöldséget szállító vállalat egyik dolgozója harmadikban számolt hibásan, ezért elbocsátották.

a kereskedelmi és vendéglátóipari dolgozók magatartását 31 bejelentés kifogásolta, a legtöbb nézeteltérés az üvegviszszaváltásoknál került sor. visszatérő panasz az élelmiszerboltokban a higiéniai előírások, vagy a szeszesitalok értékesítésére vonatkozó rendelkezések megszegése. bejelentés alapján jutott a felügyelőség tudomására, hogy a vasérett vállalat olyan import gázbőlert hozott forgalomba, amelyre nem volt engedélye, ezért a szolgáltató vállalat elutasította azok bekötését.

összefoglalva az elmúlt negyedév lakossági panaszainak tapasztalatait megállapítható: hogy a legtöbb kifogás - a panaszok fele - továbbra is az iparcikkeket érinti. jelentősen csökkent a vendéglátó szakmát elmarasztaló panaszok száma, és az iparcikk-kereskedelemben a vásárlók tájékoztatásának további javítása az összes reklamációk számának további csökkenését eredményezheti - állapítja meg az országos kereskedelmi felügyelőség jelentése.

/mti/

--

bb 10. jubileumi emlékkönyv a 285 éves pécsi nagy lajos gimnáziumról

vid-ká szb -cz

1973. november 12.

hazánk egyik legrégebbi, legnevesebb oktatási intézménye, a xvii. századi pécsi nagy lajos gimnázium, forrás értékű emlékkönyvet adott ki fennállásának 285. és az iskolák államosításának 25. évfordulója alkalmából. az országoshírű középiskola falai között olyan jeles személyek tanultak, mint faludi ferenc, garay jános, vas gereben, babits mihály, s az 1919-ben mártírrá lett dr. buday dezső, cséby józsef és lászló forradalmárok. a gimnázium növendéke volt a múlt század közepén a nagy horvát regényíró, auguszt snoa is. emléküket márványtáblákon örökítették meg az iskola régi panteonjában. az évfordulóra dr. rajczi péter tanár tudományos alaposítással feldolgozta a jubileum gimnázium csaknem három évszázados történetét a török hódoltság utáni alapításától napjainkig. /mti/

--

-9-

161040

bb 11. megkezdődött a zalaegerszeg-lenti közötti vasutvonal felújítása

vid-ká szb -cz

1973. november 12.

a nyugat-dunántúli vasuthálózat rekonstrukciója keretében megkezdődött a zalaegerszeg-lenti közötti vasutvonal felújítása. a 45 kilométer hosszú vasutvonalnak mind a személyszállításban, mind a teherforgalomban növekvő szerepe van. a mindössze néhány tonna teherbírásu sineket 20 tonna tengelynyomású sínparokkal cserélik ki. a munkálatok során a napi forgalmat fenntartják. /mti/

--

bb 12. tizezer lakásos lakónegyed épül győrött

vid-ká szb -cz

1973. november 12.

győrött befejezéshez közeledik a 7 ezer lakásos ady endre lakótelep építése. a távfűtéses lakónegyedben már több mint 20 ezren élnek. egyidejűleg elkészültek a még nagyobb, 10 ezer lakásos kum béla lakótelep tervei is. az országos tervpályázat alapján kidolgozott két variációt a tanácstagok és a népfront aktivisták megismertetik a lakossággal, majd a viták tapasztalatai után döntenek, hogy melyik tervet valósítják meg. addig is amíg a végleges döntés megszületik, a területen folytatják az elő-közművesítést. a kivitelezés még ebben az öt éves tervben megkezdődik és 1980 után fejeződik be. /mti/

--

bb 13. késtek a repülő a sűrű köd miatt

i kg/mm gi -cz

1973. november 12.

a sűrű köd miatt vasárnap délután több repülőgép nem érkezhett meg a ferihegyi repülőtérre, így az előző állomásokon kellett megvárniuk, míg budapestre leszállásra alkalmas látási viszonyok alakultak ki. öt járat maradt ki, többek között párizs, frankfurt és prága repülőterein töltötték az éjjelt a budapestre várt gépek.

hétfőn reggel már felszakadozott a köd, ezért már délutánra fogadni tudták az elmaradt járatokat. reggel a bécsi, a brüsszeli és a moszkvai gép is a menetrend szerint startolt a ferihegyről. /mti/

--

- 10 -

Tolok

bb 14. a budapesti közlekedési vállalat

/gk gi -cz

1973. november 12.

értesíti az utazóközönséget, hogy november 13, 14, 15 és 16-án 8 órától 14 óráig békásmegyer és aquincum állomások között végzendő vágányjavítási munkák miatt a hév szentendrei vonalán a szerelvényeket 20 percenként közlekedtetik. /mti/

--

bb 15. huszonkét jégtörő hajó készül a dunán és a tiszán a télre

i sb/gk gi ie -cz

1973. november 12.

az eddigi időjárás a statisztikai számításai szerint mind valószínűbb, hogy a korábbiaknál valamivel zordabb legyen az 1973-74. évi tél, s ezuttal legalább az átlagot elérje, esetleg meghaladja a hideg és a téli csapadék. ezeket a lehetőségeket is figyelembe vették a vízügyi szakemberek, amikor téli intézkedési terveiket kidolgozták, s most ellenőrizték. valamennyi vízügyi igazgatóságnál ugyanis most fejezték be az árvédelmi létesítmények eszközök ellenőrző vizsgálatait, s az országos vízügyi hivataltól kapott felvilágosítás szerint mindent rendben találtak, sehol sem akadt említésre méltó hiányosság, amely miatt sürgős beavatkozásra lett volna szükség.

az ideai töltéserősítési és folyamszabályozási munkák is a jeges ár elleni fokozottabb védelmet szolgálták. a jég levonulása miatt különösen fontos duna folyószakaszon dunaföldvártól a jugoszláviai vukovárig a jugoszláv vízügyi szervekkel egyetértésben a két ország három-három helyen végzett folyószabályozási munkát a jég megállása miatt veszélyes folyókanyarokban. többek között a paks-zádori kanyarban kőből épített két keresztigattal szűkítették a medret, s egyúttal csaknem 100 ezer köbméter iszap kikotrásával mélyítették is, hogy meggyorsuljon a víz áramlása, s ne akadjanak meg a jégtáblák. mind a hat folyókanyar szabályozása több éves program, de már az eddigi munkák is jelentősen könnyítik a jég levonulását.

a sió torkolatánál felépült az ugynevezett árvizkapu, amelynek zsilipjei ezen a télen már nem engedik be a jeget a dunából a sióba, s így egy esetleges jeges ár idején a korábban rövidebb árvédelmi szakaszon védekezhetnek majd. a magyar-jugoszláv határtól kölkeidig, 11 kilométer hosszú szakaszon szélesítették és 1,3 méterrel magasították a töltést, s hasonló erősítési munkálatokat végeztek a szigetközben, s a tassi zsiliptól dunaegyházig. a tiszánál elsősorban a szegedi partvédművet erősítették, a tur, a szamos, a fekete- és a sebes-körös környékén pedig lokalizációs töltéseket építettek. a munkálatokat segítette, hogy az idén kevés volt a csapadék, s a folyók is kevés vizet szállítottak.

/folyt. köv./

Tolok

- 11 -

bb 15. /huszonkét ... 1. folyt./gi

ezen a télen a dunán 16 magyar jégtörő segíti majd a zajló jég levonulását, az esetleg kialakuló torlaszok megbontását, leosztását. a magyar és a jugoszláv vízügyi szervek megállapodása szerint szükség esetén ezuttal is öt magyar jégtörő hajó segíti majd a jég elleni küzdelmet a duna jugoszláv szakaszán. a tiszán hat jégtörő hajó készül a télre, eggyel több, mint tavaly. elsősorban a két vizlépcső, tehát a kisköre és a tiszalök fölötti folyószakaszon dolgoznak, segítik, hogy torlódás nélkül vonuljanak el a jégtáblák. a vízügyi igazgatóságok páncéllemezzel erősített motorcsónakokat is előkészítettek, hogy ha kell a kisebb folyókon, a körösökön, a berettyón és a rábán is felaprítsák a jeget.

a jégrobbantó brigádok is befejezték előkészületeiket, tanfolyamokon ismerkedtek meg a jégrobbantás új módszereivel és anyagaival. az árvízvédelmi és belvízvédelmi készenléti szolgálat és az évm kőbányászai 28 robbantó járőrt alakítottak, s a vízügyi igazgatóságok 22 jégvédelmi csoportot állítottak fel a nagyobb jégakadályok, torlaszok elhárítására. a tervek szerint januárban nagyszabású jeges árvíz elleni védekezési gyakorlatot rendeznek, amelyen már a helikopterek segítségét is igénybe veszik. szükség esetén a katonaság és a belügyminisztérium műszaki robbantó egységei is részt vesznek majd a jég elleni küzdelemben. /mti/

--

bb 16. külkereskedelmi delegáció utazott moszkvába

/gk gi -cz

1973. november 12.

november 13-án kezdődik moszkvában a kgst külkereskedelmi állandó bizottságának soron következő 38. ülése. a bizottság ülésére hétfőn magyar delegáció utazott dr. biró józsef külkereskedelmi miniszter vezetésével. /mti/

--

bb 17. budapesti közlekedési balesetek

/fk gi -cz

1973. november 12.

bodnár andrás 38 éves kazánkezelő, budapesti lakos személygépkocsijával gyorsajtás miatt a xii. kerület, istenhegyi ut 39/c szám előtt egy villanyoszlopnak ütközött, melynek következtében utasa, bodnár andrásné 32 éves nyomdai dolgozó, budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. bodnár andrás ellen eljárás indult.

/folyt. köv./

- 12 -

Tóllor

bb 17. /budapesti ... 1. folyt./gi

a vezetői engedéllyel nem rendelkező gralatinszki sándor 21 éves vízvezeték szerelő, budapesti lakos ittas állapotban vezette motorkerékpárját és a iv. kerület deák ferenc utca és templom utca kereszteződésében gyorsajtás miatt egy fának ütközött. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

villás sándorné 27 éves takarítónő, budapesti lakos a xi. kerület, fehérvári ut és bocskai utca kereszteződésében tilos jelzéssel haladt át az uttesten és egy személygépkocsi elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

lakatos jános 30 éves segédmunkás, budapesti lakos egy 33-as jelzésű villamoson utazva a iii. kerület, flórián téren a nyitott ajtón kiesett a villamosból. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. /mti/

--

bb.18. faipari ankét barcson

vid/fé kz

1973.november 12.

faipari ankétot tartottak hétfőn barcson. a somogyi erdő-és fafeldolgozó gazdaság barcsi parketta-gyárában ebből az alkalomból panelparketta lerakási bemutatót és kiállítást is rendeztek. az ankéton előadások hangzottak el a somogyi faipar fejlődéséről, amelynek egyik fontos állomása a barcson több mint 200 millió forintos beruházással épülő panelparketta gyár, amely évente hatszáz ezer négyzetméter parkettát készít. a jövő év nyarán helyezik üzembe. /mti/

--

bb.19. pályaválasztási vándorkiállítás a hajduságban

vid/kz/fé -cz

1973.november 12.

hétfőn debrecenben megkezdődtek a pályaválasztási napok hajdubihar megyei eseményei. a város uttörőházában pályaválasztási vándorkiállítás nyílt. a kiállításon a most végző általános iskolások tizenöt szakma leírását, az ahhoz szükséges készséget és egészségügyi követelményeket, a szakmunkás-képesítés megszerzése utáni elhelyezkedési és kereseti lehetőségeket ismertetik meg. az ajánlott szakmák között a hajduságban újnak számít a konzervipari, ilyen szakmunkásokra a csaknem egy milliárd forintos beruházással felépült debrecenikonzervgyár üzembehelyezése után lett szükség a megyében. a pályaválasztási vándorkiállítást a hajduság huszonhárom településén mutatják be a most végző általános iskolások. /mti/

--

11.05./fé

- 13 -

Tóllor

bb 20. a munkásörtség ajándéka a 100 éves fővárosnak - domborműavatás a november 7. téren

t vt/fk gi -cz

1973. november 12.

a munkásörtség országos parancsnoksága a centenáriumi év alkalmából a fővárosnak domborművet ajándékozott, amelyet a november 7. téren az abbázia étterem épületének falán helyeztek el. a dombormű, kiss nagy andrás szobrászművész alkotásának ünnepélyes avatására hétfőn délelőtt került sor. papp árpád vezérőrnagy, az mszmp központi bizottságának tagja, a munkásörszágos parancsnoka beszédében emlékeztetett arra, hogy több mint másfél évtizeddel ezelőtt hozták létre hazánk „legfiatalabb”, fegyveres testületét, a munkásörseget. az ellenforradalom leverése után a város különböző pontjairól induló, fegyelmezett oszlopokban menetelő egységei első demonstrációjuk alkalmából a november 7. téren találkoztak. - hatalmas erőt mutatott fel budapest munkássága, s ez az erő figyelmeztette az ellenséget, hogy eleve kudarcra ítélt minden próbálkozás, amely a magyar nép, a munkásosztály hatalma, a párt ellen irányul. ez a dombormű is legyen örök emlékeztető, hirdesse a munkásosztály legyőzhetetlen erejét - jelentette ki az ünnepség szónoka és az országos parancsnokság nevében átadta a művészi alkotást.

a fővárosi tanács és budapest lakossága nevében farkasinszky lajos, a fővárosi tanács elnökhelyettese vette át a munkásörök felvonulását szimbolizáló ajándékot. - igérjük; óvni, gondozni, őrizni fogjuk ezt a domborművet, hogy betölthesse hivatását, hirdesse a munkásörök készségét a szocialista építésre, a szocialista vívmányok védelmére. /mti/

hűségét a szocialista rendszer iránt, hirdesse a munkásosztály

bb 21. kétnapos irodalmi program debrecenben csokonai születésének évfordulóján

vid/kz gi -cz

1973. november 12.

gazdag irodalmi programmal készül debrecen nagy fiának, csokonai vitéz Mihály születésének 200. évfordulójára. aközponti ünnepséget november 16-án és 17-én rendezik meg. a csokonai emlékbizottság november 16-án debrecenben tartja ülését. délelőtt emléktáblát avatnak a csokonai színház falán megkoszorúzzák a csokonai - emlékhelyeket, majd költők és írók tanácskoznak csokonai költészetéről. a nap eseményeit a színházban sorra kerülő diszünepség zárja. erre a csokonai verseket és illusztrációkat tartalmazó szép kiállítású „főhadnagy urhoz”, című kiadvány lesz a belépőjegy. november 17-én a költő nevét viselő intézmények vezetői elemezik névadójuk munkásságát. este a csokonai színházban bemutatott tartanak: a költő két művét - a karnyónét és a tempefőit - játsszák. /mti/

bb.22. megalakult a zala megyei közlekedési biztonsági tanács

vid/fé/kz -cz

1973. november 12.

hétfőn 40 gazdasági, társadalmi szervezet képviselőinek részvételével megalakult zalaegerszegen a zala megyei közlekedési biztonsági tanács. az 56 tagú tanács alakuló ülésen 8 szakbizottságot hoztak létre. a testület a fő feladatok közé sorolta a közlekedés biztonsági propaganda fokozását. a megalakult tanács és szakbizottságai az eddiginél is több időt, gondot fordít arra, hogy megtanítsák a diákokat a szabályos közlekedésre. ebben nagy segítséget jelent például a zalaegerszegen épülő és a tavaszra elkészülő kresz pálya, ahol az iskolások gyakorlás közben sajátítják el a közlekedési szabályok alapjait, ismerhetik meg a biztonságos közlekedést. /mti/

--

bb.23. több mint 34.000 tonna szén 24 óra alatt - kiemelkedő termelési rekord viszontán

vid/fé kz -cz

1973. november 12.

a magyar szénbányászatban példátlan napi termelési rekordot jegyeztek fel hétfőn viszontán: a thorez külfejtéses bányaiüzem dolgozói a legutóbbi 24 óra alatt összesen 34.548 tonna szenet termeltek. ekkora napi teljesítményt korábban sem viszontán, sem más hol az országban még nem értek el. ezzel a viszontaiak túlszárnyalták az 1973 március 15-én felállított saját országos rekordjukat is. akkor 30.063 tonna szenet termeltek 24 óra alatt.

a thorez külfejtéses bányaiüzem november hónapban - a mátra vidékén uralkodó szeszélyes időjárás ellenére - 108,4 százalékkal teljesítette időarányos széntermelési tervét. a bányai napi termelési átlaga novemberben már meghaladta a 21.000 tonnát és ez újabb kiemelkedő rekord a magyar szénbányászatban.

a viszontai sikereknek azért tulajdonítanak különös jelentőséget, mert az idei év hátralévő részében minden korábbinál nagyobb feladatokat kell megoldani a thorez-bánya kollektívájának: év bányától a szomszédos gagarin hőerőmű. a viszontai bányászok gondosan felkészültek arra, hogy az erőmű igényeit folyamatosan és maradéktalanul kielégítsék. /mti/

--

11.30./fé

- 15 -

végéig még csaknem egymillió tonna szenet vár a

16 12

bb 24. a nemzeti muzeum

mm szb hi -cz

1973. november 12.

a három egymásután következő kedden, - 13-án, 20-án és 27-én -
technikai okok miatt 10 óra helyett déli 12 órakor nyit.
x x x

17-én szombaton 18 óra 30 perckor a történelmi kiállítás a
harmadik termében dr. nyul istván és együttese a koboztól a gitár-
ig cimmel pengetős hangszer-történelmi hangversenyt ad. /mti/
--

bb 25. három és félév rablásért és csalásért

vid-kz szb -cz

1973. november 12.

egy rendbeli visszaesőként elkövetett rablásért és hat rend-
beli csalásért a nyiregyházi járás bíróság jogerősen, három év és
hat hónap szabadságvesztésre ítélte huczman jános 43 éves nyir-
egyháza maláta utcai alkalmi munkást. huczman jános egy kilenc éves
kislánytól erőszakkal vette el az óráját, megfélemlítve azzal, hogy
ha kiabál, megfojtja. ezenkívül különböző ürügyekkel hat személy-
től csalt ki kisebb összegeket, hogy ivási szenvedélyének eleget
tehessen. huczman jánosnak le kell tölteni a múlt évben lopásért ki-
szabott, de három év próbaidőre felfüggesztett hat hónapos szabad-
ságvesztését is. a bíróság elrendelte, hogy a büntetés kitöltésének
ideje alatt huczman jános kényszerelvonó kúra kezelésnek vessen alá
magát. /mti/
--

bb 26. dr. dimény imre

gk szb ie -cz

1973. november 12.

mezőgazdasági és élelmezéslügyi miniszter vezetésével hétfőn kül-
döttség utazott rómaiba, a fao-konferencia 17. ülészakára. /mti/
--

11.38/szb

-16-

16 12⁰⁰

bb.27. rendelőintézetet avattak győrött

vid/kz/a/-cz

1973. november 12.

hétfőn felavatták győr új és legkorszerűbb rendelőinté-
zetét. a győri pamutszövő és műbörgyár építtette, felszere-
léséről pedig a városi és a megyei tanács gondoskodott. az új
egészségügyi intézmény kialakítására több mint 10 millió fo-
rintot költöttek. az új rendelőnek sulyfürdője és tornaterme
is van. /mti/
--

bb.28. volán-teherautók csehszlovákiában - magyar és cseh-
szlovák fuvarozók együttműködése

t/kg/gk/ie/a/-cz

1973. november 12.

a közúti közlekedési együttműködés újabb lehetőségeit vi-
tatják meg a magyar és csehszlovák közúti fuvarozók hétfőn kez-
dődt vándorkollokviumán a technika házában. a közlekedés-
tudományi egyesület szervezte ötnapos eseménysorozat célja,
hogy a két ország közötti kereskedelmet, idegenforgalmat és
gazdasági együttműködést közös fuvarozás-szervezéssel elősegít-
sék.

a kollokviumot tapolczai károly, a volán tröszt vezér-
igazgatója nyitotta meg, s a magyar és csehszlovák fuvarvállal-
atok közötti együttműködés jelentőségéről beszélt. mint töb-
bek között hangsúlyozta, az elmúlt években különösen jó kap-
csolat alakult ki a volán és a csehszlovák csad vállalatok kö-
zött. tavaly például 120 önrítő volán teherautó szállította
a szomszédos ország területén az építőanyagot nagyobb be-
ruházásokhoz. a kihelyezett gépkocsioszlopok fél év alatt több
mint négy millió tonna tömegárut fuvaroztak a különféle cseh-
szlovákiai munkahelyeken. ezzel lehetővé vált a kevésbé kihasz-
nált hazai gépkocsiallomány gazdaságos üzemeltetése. ez év el-
ső tíz hónapjában 200 önrítő volán tehérgépkocsi fuvarozott a
baráti országban.

/folyt.köv./
12.15/a

1613¹⁵

- 17 -

bb 28. /volán-teherautók ... 1. folyt./g1

a további együttműködésre közös programot dolgoztak ki a két ország illetékes minisztériumai. ennek eredményeként budapest, miskolc és kassa között menetrendszerű darabárus járatok indultak a közelmúltban. a jövőben jobban megszervezik a kamionok kihasználását is. gyakori ugyanis, hogy a csehszlovák városokba zöldséget szállító autók üresen térnek vissza, ugyanakkor vagonokban érkeznek ezekről a helyekről a különféle áru.

a vándorkollokviumon a résztvevők elhatározták: munkabizottságokat alakítanak egyebek között az idegenforgalmi együttműködés szélesítésére és az árufuvarozás további racionalizálására. a bizottságok rendszeresen üléseznek majd.

a következő napokban a tanácskozás résztvevői veszprémben, komáromban és besztercebányán megtekintik a volán és a csad te-lepeit. /mti/

--

bb 29. sokan látogatják a „harcok és harcosok,, kiállítást

1 nn/gk g1 h1 -cz

1973. november 12.

nagy az érdeklődés a párttörténeti intézet és a magyar munkásmozgalmi múzeum „harcok és harcosok,, kiállítás iránt. a budapesti pártbizottság oktatási igazgatóságának villányi uti épületében megrendezett bemutató a felszabadulás óta megjelent munkásmozgalmi-történeti kiadványokból nyújt átfogó képet 420 monográfia, tanulmánygyűjtemény, dokumentumkötet, visszaemlékezés, tankönyv, képes kiadvány segítségével. /mti/

--

12,30/g1

- 18 -

10/15/15

bb 30. skót oktatási küldöttség komárom megyében

vid/kz g1 -cz

1973. november 12.

a múlt év végén négytagú skót tanácsi delegációt fogadott a komárom megyei tanács. a midlothian megyei küldöttség látogatását az év elején viszonyították a komárom megyeiek. akkor megállapodtak abban, hogy rendszeres kapcsolatot alakítanak ki. ennek első eseményeként, hétfőn négytagú skót oktatási küldöttség érkezett a megyébe. a vendégek hat napot töltenek magyarországon. megtekintik a megye több általános-, közép- és felsőfokú oktatási intézményét, ellátogatnak többek között a komáromi dobi istván gyermekvárosba, a megyei művelődési központba, a megye világhírű múzeumaiba. fogadják őket a megyei tanács tisztségviselői is. megismerkednek budapesttel és a dunakanyarral. /mti/

--

bb 31. elrendelték a jogos mértéket meghaladó telkek tanácsi értékesítését vas megyében

vid/kz g1 -cz

1973. november 12.

az állampolgárok telektulajdonát szabályozó kormányrendelet alapján a múlt év első felében, a vas megyei tanács végrehajtó bizottsága a jogszabályban meghatározott mértéket meghaladó telektulajdon elidegenítési kötelezettségét a megye három városára, a nagyközségekre, továbbá bük és velem községekre mondta ki azzal, hogy a helyi tanács vb utján történő értékesítés elrendelése még nem időszzerű. a nyilvántartások szerint a településeken 528 a jogos mértéket meghaladó telkek száma. az érdekelt tulajdonosok azonban önként nem teljesítették az elidegenítési kötelezettségüket, melynek határideje a múlt év végén lejárt. a végrehajtó bizottság ezért elrendelte ezekben a helységeken a többlet-telkek tulajdonosok tanácsi értékesítését. ennek megtörténte ugyanis a telekigények kielégítését, a foghíjak beépítését segíti elő, egyúttal megszünteti a telekuzsora lehetőségét is. /mti/

--

bb 32. kollégiumot avattak jászberényben

vid/kz g1 -cz

1973. november 12.

jászberényben hétfőn felavatták az erősáramu szakközépiskola új kollégiumát. kétszáznégy tanuló kapott kényelmes helyet a központi fűtésű, kulturáltan felszerelt otthonban. a tizenötmillió forint értékű beruházás kivitelezéséhez a hazafias népfront szervezésében a helyi diákok és a városba látogató egyetemisták jelentős társadalmi munkával járultak hozzá. a szakközépiskola mellett felépült kollégiumot kárpáti józsef városi tanácselnök adta át a tanulóifjúságnak. /mti/

--

12,45/g1

- 19 -

10/15/15

bb.34. munka-és üzemszervezés a centrum áruházakban

ni/nm/fé ie -cz

1973.november 12.

a belkereskedelmi minisztérium és a centrum áruházak hétfőn munka-és üzemszervezési bemutatót tartottak a IV. kerületi tanács székházában, illetve a korszerűsített újpesti áruházban.

tarján istván, a centrum áruházak vezérigazgatója - elmondotta hogy az eladótér és az értékesítési módszerek 1970-ben megkezdett korszerűsítésének eredményeképpen az áruházakban az önkiszolgáló és az önkiválasztó értékesítés vált az eladás fő formájává: ebben az évben a hagyományos kiszolgálással már csak a forgalom 14 százalékat bonyolítják le. az önkiszolgáló áruházi terület 1970 óta meg-huszszorozódott, jelenleg 20 ezer négyzetméter. a vásárlók körében a legnagyobb sikert a cipőosztályok átalakítása hozta, mert a régebbi 3-400 felpár cipő helyett ma már 1000-3000 pár cipővel az egész áruválasztékot az eladótérben mutatják be.

a korszerűsítést szolgálták a 25 millió forintért vásárolt eladótéri berendezések és azok a pénztárgépek, amelyekkel napra-készen megfigyelhető egy-egy árucsoport értékesítése. a vevőforgalom arányában módosították az osztályok nagyságát, a pénztárak kedvezőbb elhelyezésével lényegesen csökkentették az eladótérek zsúfoltságát, s korszerűsítették a világítást, szellőzést, fűtést.

előadás után további fejlesztési lehetőségekről élénk vita alakult ki a résztvevő szakemberek között./mti/

--

- 20 -

10/14⁰⁰

bb.35. öregek napközi otthona nyílt tatabányán

vió/fé kz -cz

1973.november 12.

hétfőn megnyitották a tatabányai zsdánov bányászmuvelődési házban az öregek napközi otthonát. a városi és a megyei tanács együttesen törekszik arra, hogy a város minden kerületében lehetőséget teremtsenek az idős emberek napközi ellátására. a most nyílt napközi otthon már a negyedik ilyen létesítmény tatabányán. a legújabb 30 idős ember étkezéséről gondoskodnak. társalgó, könyvtár és olvasószoba is áll az öregek rendelkezésére.

Lan --

bb.36. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke november 12-én 13 óráig

se/fé -cz

1973.november 12.

1. munkaügyi szervek megállapításai
2. madárhang-muzeum
3. szórakozási lehetőségek
4. szélmalom
5. a válás
6. vigyázatlanságával halálos balesetet okozott
7. szovjet együttműködés
8. bakancsok
9. csökken a panaszok száma
10. emlékkönyv
11. vasutvonal felújítása
12. lakónegyed győrben
13. késtek a repülők
14. a bkv közleménye
15. jégtörő hajók
16. bíró moszkvába utazott
17. közlekedési balesetek
18. faipari ankét
19. vándorkiállítás
20. domborműavatás
21. csokoni emlékinnepek LK
22. közlekedési biztonsági tanács zalában
23. termelési rekord viszontán
24. a nemzeti muzeum közleménye
25. három és fél év rablásért
26. dimény romába utazott
27. rendelőintézet
28. volán teherautók
29. harcok és harcosok -kiállítás
30. skót oktatási küldöttség
31. telekértésítés
32. kollégium avatás
33. öregek napközi otthona
34. centrum sajtótájékoztató
35. időjárás
36. hírjegyzék

/mti/

--

-21-

10/14⁰⁰

bb 35. időjárásjelentés

1973. november 12.

/g1 -cz

a meteorológiai intézet jelenti november 12-én hétfőn
13 órakor:

kevesebb helyen köd.

az észak-európa fölötti mérsékelt égövi ciklonok hatása egyre nagyobb területre terjed ki. a moszkva és leningrád közötti térségben található ciklon egyik időjárási frontja már a cseh-medence, az alpok keleti vége és az északi kárpátok fölött okoz változékony, felhős időjárást és szórványosan kisebb esőket, az izland fölötti középponti ciklon hatására pedig a brit-szigetek és az északi-tenger fölött alakult ki borult, sokfelé esős, szeles idő. a csak gyengén felhős, többfele ködös, de ettől eltekintve száraz időjárás zónája egyre kisebb területre zsugorodik össze és dél-kelet-európa fölé helyeződik át. a következő 36 órában a kárpát-medencében erősödik az észak-európai ciklonok hatása.

házánkban vasárnap az ország északi részén többnyire borult, erősen párás, ködös idő volt. néhány helyen ködszítálás is előfordult. az ország többi részén a reggeli köd délelőtt feloszlott és 4-8 órán át sütött a nap. a hőmérséklet a tartósan ködös helyeken csak 3-7, máshol 8-14 fokig emelkedett. éjszaka változóan felhős idő volt. hajnalban ismét sokfelé keletkezett köd, néhány helyen ködszítálás. a legalacsonyabb hőmérséklet plusz 1 és mínusz 5 fok között alakult. hétfőn délelőtt az ország északnyugati felén változóan, máshol erősen felhős, párás idő volt. néhány helyen még 11 órakor is tartott a köd. a hőmérséklet ebben az időpontban a ködös helyeken csak 0-4, máshol 5 - 10 fok volt.

budapest vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 2,3 fok volt, a százéves átlagnál 3,6 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapest a hőmérséklet 9 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 mm, alig változik.

várható időjárás kedd estig:

felhőátvonulások, néhány helyen, inkább csak az ország északi felén futó esővel.

az ország délkeleti felén helyenként még köd. mérsékelt, többfelé élénk, időnként megerősödő délnyugati, nyugati szél.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: mínusz 3, plusz 2, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 7 - 12 fok között.

/folyt. köv./

Tóth¹⁰⁰

- 22 -

bb 35. /időjárásjelentés ... 1. folyt./g1

távolabbi kilátások péntek reggelig:

felhőátvonulások, megélénkülő, helyenként viharos nyugati, északnyugati szél. időnként eső, a hegyeken havaseső. a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet mínusz 3, plusz 4 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 7 - 11, később 3 - 7 fok között alakul. jelentős mennyiségű csapadék /legalább 5 mm/, az ország területének 30 százalékán várható.

a duna vízállása budapest 148 cm. /mti/

bb.37. magyar-szovjet barátsági hét győr-sopron megyében

vid/fé kz -cz

1973. november 12.

hétfőn magyar-szovjet barátsági hét kezdődött győr-sopron megyében. az első nap eseményein résztvett szentistványi gyuláné a hazafias népfront országos tanácsának titkára is. a koradélutáni órákban a győri richards finomposztógyárban munkásgyűlésen tartott élménybeszámolót a moszkvai béke világkongresszusról. mint többek között hangsúlyozta, a békemozgalom 25 esztendeje igazolja a mozgalom felbecsülhetetlen jelentőségét, az emberiség sorsát meghatározó társadalmi, politikai és gazdasági helyzet kialakulásában. elért eredményeink igazolják, hogy a szovjetunió, a szocialista országok ereje, a szocialista tábor józan, megfontolt politikája, a békeszerető népek, a haladó társadalmi erők összefogása révén több esetben elkerülhetővé vált a két világrendszer közötti nyílt összeecsapás. tehát a háború elkerülhető és korunknak nem törvényszerű jelensége.

az előadó végül részletesen szólt a közetkeleti eseményekről. elemezte a magyar békemozgalom eredményeit is. kiemelte a vietnami szolidaritási akció eredményeit. a vietnami szolidaritási gyűlések - mint mondotta- megmozgatták az egész magyar társadalmat, s a magyar békemozgalom kiemelkedő eseményei voltak.

a munkásgyűlés után szentistványi gyuláné üzemlátogatáson, majd az „ősi orosz építészet”, című fotókiállítás megnyitására vett részt. a barátsági hét keretében minden nap különböző kulturális és politikai eseményekre kerül sor a megye városaiban és falvaiban. többek között két helyen is fellép a szovjet hadsereg központi ének és táncgyűjtése./mti/

--

13.58./fé

- 23 -

14¹⁰g

bb.38. felfogták a bodrogot szennyező olajat ^{még} tart a
készültség.
vid/kz gi-cz 1973. november 12.

bodrogkeresztúr és s tokaj között - a mederre keresztbe épít-
tett három rőzsegáttal, továbbá nyolc uszály és vontatóhajó
keresztbefordításával sikerült felfogni a bodrog mult hét pén-
tekén bekövetkezett olajszennyeződését. több mint tíz mázsa,
különböző „olajfogó”, anyagot - perlitet és polixet - is
kiszórtak a víz színére, hogy a szennyeződést megkösse. a hul-
lámverés és a szél miatt azonban a folyó kanyarulataiba és
a medret szegélyező fákra, bokrokra is került olaj. amíg ezt el
nem távolítják, a készültséget fenntartják.

az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság szakembereinek
becslése szerint - bár a pontos mennyiséget nem tudják felmér-
ni - több tíz tonna olaj került a bodrogba. annyit megállapí-
tottak, hogy a folyó magyarországi szakaszán nem történt szeny-
nyeződés. a csehszlovákiai vízügyi hatóságokkal felvették a kap-
csolatot a szennyeződés okának megállapítására.

a folyón sárospatak és tiszalök között végzett hétfői viz-
mintavétel azt bizonyítja, hogy a védekezés eredményeként a ti-
szába nem került szennyeződés, a bodrog vize pedig - eltekintve
a lehuzódó kisebb olajlecséktől - az átlagos minőségnek felel
meg. /mti/

--

bb 39. történész-delegáció utazott moszkvába
/gg gi hi -cz 1973. november 12.

dr. pach zsigmond páál akadémikus, az mta történettudomá-
nyi intézetének igazgatója vezetésével hétfőn kilenc tagú történész
delegáció utazott moszkvába. a magyar-szovjet történész vegyesbi-
zottság ülésén értékelik a tudományos együttműködés elmúlt évi
eredményeit, és kitűzik a közös munkaterv fő feladatait
1974-re. az üléshez kapcsolódó tudományos konferencián - amely-
nek tárgya a munkásosztály társadalmi-tudati fejlődése a szoci-
alista építés időszakában - magyar részről laczkó miklós, a
történettudományi intézet osztályvezetője, és wirth ádám, az
mszmp kb politikai főiskolájának professzora tart előadást a
tárgykörben végzett legújabb kutatásokról. /mti/

--

14,02/gi

- 24 -

14¹⁵g

bb 40. 15.000 fácán, fogoly és nyul - nagy forgalom a mavad
kecskeméti telepén

vid./kz gi -cz 1973. november 12.

élénk a vadforgalom a mavad kecskeméti telepén. hétfőn - a
sikeres vasárnapi hajtás után - sűrített járatokkal érkezett a
lőttevad. a nap folyamán tizenötezer fácánkakast, foglyot és me-
zei nyulat vettek át. a zsákmány négy megye vadásztársaságaitól
bácsbóly, békésbóly, csongrádbóly és szolnokból érkezik kecske-
mátra, ahol feldolgozzák, s nagyobb részét konyhakészen tovább-
bátják a hazai és a külföldi fogyasztókhoz. az idény alatt több
mint kétfőszázezer apróvad-felhozattal számol a mavad. a be-
érkezett árut nyomban mélyhűtik, a vadszárnyasokat speciális el-
járással kopasztják, s a diszes ruhájuk helyett légtelenített
nylonba csomagolva szállítják. /mti/

--

bb 41. az ötödik „női”, üzem az ózdi járásban

vid/kz gi -cz 1973. november 12.

borsod megye ózdi járásában hosszú idő óta gond a nők fog-
lalkoztatása. a jellegzetesen aprófalvas vidéken a kedvezőtlen
közlekedési viszonyok nem tették lehetővé, hogy az asszonyok
az iparban helyezkedjenek el. a borsod megyei tanács éppen
ezért már évek óta szorgalmazza, hogy budapesti vállalatok ki-
sebb üzemeket telepítsenek erre a vidékre. ennek eredménye-
ként eddig négy helyen szereltek fel zömében nőket foglalkoz-
tató gyárrészleget. az ötödiket, a budapesti munka- és védőruha
ipari szövetkezet hozza létre csokvaomány községben. egykor
bányászati célokra használt épületet alakítottak át egymillió
forintos költséggel erre a célra. ha a helybelieken kívül a 4
környékbéli község női munkaerejének a foglalkoztatási gondjai
is megoldódnak, így az asszonyok betanítását hétfőn megkezd-
ték. az ózdi járás ötödik nőket foglalkoztató üzemében december
elején kezdik meg a folyamatos termelést. /mti/

--

- 25 -

14³⁶g

bb 42. szövetragasztás infravörös sugárzással

vid/kz gi -cz

1973. november 12.

hazánkban egyedülálló szövetragasztó gép kezdte meg a munkát hétfőn szombathelyen a styl ruházati vállalatnál. az amerikai licens alapján olaszországban gyártott berendezés infravörös sugárzás segítségével egyesíti a kabátok, zakók szövetét a vászonnal. műszakonként ezer kabát elejét ragasztja meg. bármilyen laza szerkezetű kelménél - még a műszörménél is - alkalmazható.

munkába állításától a minőség lényeges javulása várható, mivel a berendezés nyomás nélkül, csupán az infravörös sugárzással ragaszt. a kabátok, kosztümök, öltönyök szövete így nem károsodik, karaktere változatlan marad.

a ragasztógép üzembeállítása szerves része a vállalat üzemés munkaszervezés korszerűsítésének. ennek során bizonyos felesleges részmuveletek kiiktatásával, korszerű gépek, berendezések termelésbe állításával és más módokon rövidítik a termékek előállítását, javítják a kapacitás kihasználását, a gazdaságosságát. /mti/

--

bb 43. autószerződés építettek - hazaérkeztek csehszlovákiából a 18. sz. volán vállalat dolgozói

vid/kz gi -cz

1973. november 12.

a 18-as számú komárom megyei volán dolgozói hazaérkeztek csehszlovákiából. a vállalat 50 gépkocsivezetője és szerelője április elejétől mostanáig segítette az e-15-ös számú új autószerződés építését. a magukkal vitt gépjárművekkel földet szállítottak az új ut töltésének elkészítéséhez.

- az új autópálya lipótszentmiklósi szakaszán dolgoztak a komárom megyeiek, és mintegy egymillió tonna földet szállítottak az építkezéshez. a nagyszabású munka korábban létszámhiány miatt lassan haladt, s ezért kérték a magyar vállalat segítségét. a volán dolgozói a szerződésben vállalt határidőre végeztek a munkával. /mti/

--

14,30/gi

- 26 -

14.30/gi

bb 44. elutazott a kubai pártmunkás küldöttség

/gg gi hi -cz

1973. november 12.

vasárnap elutazott budapestről guillermo gomez-nek, a kubai kommunista párt központi bizottsága osztályvezetője vezetésével október 30 - november 11. között hazánkban járt pártmunkás küldöttség. a kubai pártmunkás küldöttséget fogadta nyers rezső, a politikai bizottság tagja, a központi bizottság titkára. a delegációt a keleti pályaudvaron klézli róbert, a központi bizottság osztályvezetőhelyettese bucsuztatta. jelen volt chomon mediavilla, a kubai köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

--

bb 45. a politikai könyvnapok nógrád megyei megnyitója

vid-fm szb -cz

1973. november 12.

hétfőn a balassagyarmati kábelgyárban rendezték meg a politikai könyvnapok nógrád megyei megnyitó ünnepségét. a nemrég felavatott nagyüzem klubtermében ebből az alkalmából könyvkiállítás és könyvvásárt rendezett a kossuth könyvkiadó vállalat. /mti/

--

bb 46. dr. simon sándornak,

vid-fm szb -cz

1973. november 12.

a miskolci nehézipari műszaki egyetem rektorának vezetésével ötagu küldöttség utazott leningrádba, a lenin-renddel, és a munka vörös zászló érdemrenddel kitüntetett g.v. plehanov bányászati egyetem fennállásának kétszázadik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepségekre. /mti/

--

14.38/szb

-27-

14.30/gi

bb 47. a budapesti közlekedési vállalat

fk szb hi -cz

1973. november 12.

értesíti az utazóközönséget, hogy november 14-én, 15-én, 16-án, 18-án, 19-én, 20-án, 21-én, 22-én, 23-án, 26-án, 27-én, 28-án, 29-én és 30-án 8.20 órától 12.30 óráig a hév csepeli vonalán a boráros tér és csepel állomások között vágányjavítási munkálatok miatt a szerelvényeket hat koccsival, 30 perces vonatsűrűséggel közlekedtetni. /mti/

--

bb 48. csajkovszkij emlékest

mm szb hi -cz

1973. november 12.

Lesz november 14-én szerdán este fél 8 órakor a kossuth klubban, a zeneszerző halálának 80. évfordulója alkalmából. bevezetőt mond merényi zsuzsa és káldor jános. közreműködnek moldován stefánia, fülöp attila, kótvé lászló és peskó györgy. /mti/

--

bb 50. felhasználható: 16 h-tól!

Ünnepi tanácsülés - pro urbe-díj átadása jászberényben

vid-fm szb -cz

1973. november 12.

a jászberényi városi tanács „pro urbe„ díjat alapított azoknak az állampolgároknak a számára, akik hosszú időn át kiemelkedő munkát végeztek a város fejlesztése, gazdagítása érdekében. az idei kitüntetést hétfőn a jászvári központ felszabadulásának évfordulója alkalmából rendezett ünnepi tanácsülésen adták át. a városi tanács diplomáját és a várost szimbolizáló díszes emléklakettet - kiskalud stróbl zsigmond kossuth-díjas szobrászművész alkotását - a velejáró tízezer forinttal andrási béla, a felsőfoku tanítóképző intézet igazgatója kapta. a kiváló pedagógus több évtizede él és dolgozik a városban; mint országgyűlési képviselő, majd mint tanácsstag sokat tett az iparosodó város kulturális életének fellendítéséért, előmozdította az új nemzedék nevelőinek eredményes felkészítését a gyakorlati életre. andrási béla a harmadik állampolgár, aki megkapta a város társadalmának magas kitüntetését. /mti/

--
-28-

14.45/szb

15⁰⁰g

bb 49. petőfi-emlékkönyvtár győrtött

vid/fm gi -cz

1973. november 12.

győr új lakónegyedében, az ady-lakótelepen, hétfőn petőfi-emlékkönyvtárat avattak, amely a városi könyvtár fiókiintézményeként működik. az induláshoz a városi társas 3 ezer kötetet biztosított, s a könyvállományt majd tovább gyarapítják. /mti/

--

bb 51. egy negyedév alatt kétszázhetvenkétezer szabad szombat - a ksh komárom megyei igazgatóságának megfigyelése

vid/kz gi -cz

1973. november 12.

érdekes felmérést készített a ksh komárom megyei igazgatósága. megvizsgálta, hogyan használták fel az iparban dolgozó munkások az idén a második negyedévi munkaidőt. a szabad szombatok belépésével a 75 törvényes munkanap helyett átlagosan csak 67 napot kellett egy munkásnak dolgoznia. ez 272.000 szabad szombatot jelentett. korántsem tükrözi azonban az egész megye helyzetét, mert csak a megyei székhelyű vállalatoknál és szervezeteknél végeztek megfigyelést. az ezekben dolgozó 34.500 munkás pedig a megye ipari munkásságának csak 63 százalékát képviseli.

a ksh megállapította azt is, hogy a munkarend szerinti munkanapoknak csak 84 százalékán dolgoztak a megvizsgált helyeken. a kiesett idő csaknem felét a fizetett szabadságok okozták. ugyanis az összes szabadságoknak mintegy harmada erre a negyedévre esett. ezt indokolta az is, hogy a szénbányászatban és cukorgyártásban ekkorra befejeződött a kampanyidőszak. a hiányzások másik jelentős részét - negyvennégy százalékát - a betegségek okozták. ennek az arányai nagyon figyelmeztetőek, mert az egészségre legártalmasabb, illetve a közvetlen baleseti veszélyt magában rejtő munkahelyeken volt a legmagasabb. sok a tennivaló az üzemekben az igazolatlan hiányzások csökkentése érdekében is, mert egy negyedév alatt 4,270 munkanapot jelentettek. akadt olyan vállalat is, ahol elérte ez az egy százalékot. érdekes az az adat is, hogy a különböző társadalmi kötelezettségek, valamint a továbbképzések miatt a munkaidőnek 0,7 százaléka esett ki a termelésből. /mti/

--

14,50/gi

- 29 -

14.45⁰⁰

bb 52. felhasználható 17 óra után!

fiatal vas megyei képzőművészek kiállítása

vid/fm gi -cz

1973. november 12.

a fiatal vas megyei képzőművészek alkotásaiból hétfőn kiállítás nyílt a szombathelyi művelődési és sportházban. tizenöt festő- és grafikus-, továbbá három kerámikus művész 86 alkotása látható a tárlaton. a kiállítók a fiatal vas megyei képzőművészek körének tagjai.

a csoport már évek óta a kisz megyei bizottságának erkölcsi és anyagi támogatásával működik. a megyei művelődési központban közös műterem áll a fiatalok rendelkezésére. ifjú tehetségek felkutatásával is rendszeresen foglalkoznak. a tagok minden évben kollektíven bemutatják alkotásaikat a közönségnek. a most megnyílt kiállítás a csoport ötödik kollektív bemutatkozása. /mti/

--

bb 53. felhasználható 18 órától!

esztergomi pályakezdő pedagógusokat fogadtak a város vezetői

vid/fm gi -cz

1973. november 12.

a gép- és műszeripari központtá fejlődött esztergom iskolaváros jellege is évről évre erősödik. 12 általános, közép- és felsőfoku oktatási intézményben mintegy 500 pedagógus működik. közülük csaknem 50-en az első tanévet töltik a városban. a fiatal pályakezdő pedagógusokat hétfőn este fogadáson látták vendégül a város vezetői. az összejevetel nagy segítséget nyújt ahhoz, hogy a fiatal pedagógusok mielőbb bekapcsolódhassanak esztergom sokrétű szellemi, kulturális életébe. /mti/

--

15,00/gi

- 30 -

M 1570

bb 54. bábolna az ország első mezőgazdasági kombinátja

vid/um kez cz

1973. november 12.

új nevet kapott a bábolnai állami gazdaság. ez lett az ország első mezőgazdasági kombinátja. a híres 10,500 hektáros gazdasághoz a közelmúltban hozzácsatolták a győr-sopron megyei urajuffalui és a borsod megyei szendrői állami gazdaság földjeit is, s így most már összesen csaknem 20 000 hektárra terjed ki a határa.

bábolna eddigi tevékenységével többször bebizonyította már, hogy tenyésztő, szervező munkájának eredményei kihatnak a magyar mezőgazdasági üzemek nagy részére. a gazdasági reform adta lehetőségekkel élve - a mém hozzájárulásával - , nagy önálló kutatóbázist alakított ki az utóbbi években. a sikeres kutatómunka eredményeként olyan tenyészanyagokat hozott létre, amelyek tetra márka néven nemcsak az országban, hanem határainkon túl is nagy hírnevet szereztek bábolnának és egyben az egész magyar mezőgazdaságnak. a szocialista országok mellett jelentős baromfi-piacokat hódítottak meg többek között franciaországban, az nszk-ban, a közel-keleti országokban, nemzetközileg elismert teljesítményeivel a világ legnagyobb tenyésztő vállalatai közé került. tetra sl tojóhibridjei például egy franciaországi állami teszt-versenyen első helyezést értek el. a baromfit követve sertéselkekkel is megjelentek már külföldön. rendkívül biztatóak a juhtenyésztési kísérleteik is. ennek perspektíváját jól mutatja, hogy a prognózisok szerint a világpiacra hosszú távon is korlátlan mennyiségben értékesíthető a báránnyus.

a mém mindezek alapján úgy foglalt állást, hogy bábolnán az eddiginél gyorsabban kell fejleszteni a tenyésztői és a szaporítói munkát. a gazdaság még 1970-ben kidolgozott részletes programjában a szelekciós bázis növelését, a tenyésztés és az áru termelés szétválasztását jelölték meg legfontosabb feladatként. ehhez a negyedik ötéves tervben 410 millió forint beruházásra lett volna szükség. ebből 300 millió forintot bábolna teremtett volna elő, 110 milliót állami beruházásból fedeztek volna. a terv megvalósítására azonban a beruházási takarékoság miatt nem kerülhetett sor. mivel a tervszakasz hátralévő idejében sincs már erre lehetőség, a mém úgy döntött, hogy az állami gazdaságokban meglévő termelési kapacitások jobb kihasználásával pótolják a beruházási összeget.

/folyt.köv./

- 31 -

15.25/um

15.1570

bb 54./ bábolnafolyt./um

igy került sor a három gazdaság egyesítésére. az urai-
ujfalui gazdaságra azért esett a választás, mert a tojó-
hibridek szaporításában már több éve kiváló eredményeket értek
el. ennek során olyan szellemi kapacitás jött létre, amely
a bábolnai tenyésztőkkel együttműködve lehetőséget ad a hazai
fajták további javítására. a férőhely is elegendő a bábol-
nai tojóhibrid tenyésztési programhoz. így viszont a bábolnán
felszabaduló telepeken lehetőség nyílik a hushibrid állomány
növelésére.

a juhtenyésztési kísérletek folytatására, a husbárány te-
nyésztésére a szendrői állami gazdaságot találták a legalkal-
masabbnak. itt már régóta egyik fő üzemág a juhtartás, de
saját erőből nem tudták fejleszteni.

mindkét gazdaság önálló igazgatóval, önelszámolási rend-
szerrel működik majd. a tenyésztői munkát természetesen mind-
két helyen bábolna irányítja./mti/
--

bb 55. háromszázezer adat a centenáriumi helységnévtárban

i st/pá um ie cz

1973.november 12.

a ksh, a statisztikai kiadó vállalat gondozásában, kibo-
csátotta a magyar népköztársaság új országos helységnévtárát,
amely egyben a kiadvány centenáriumi kiadása. hazánkban ugya-
nis az első hivatalos helységnévtár éppen száz évvel ezelőtt,
1873-ban jelent meg. a mostani kötet, amely száz év alatt a
huszonharmadik, már nemcsak egyszerű név-és adattára hazánk
helységeinek, hanem az államigazgatási területi egységekről,
a külterületi lakott helyekről, a tanácsapparátus területi
tagoltságáról és sok egyébéről is bőséges tájékoztatást nyújt.
összesen mintegy 300 ezer adatot tartalmaz. a többi között
képet ad a közigazgatás változásairól, fejlődéséről, részle-
tesen közli a települések területét, lakóinak, lakóházainak,
lakásainak számát, a külterületi lakóhelyek és a település kö-
pontja közötti távolságot. tájékoztat a vasuti és autóbusz
megállóhelyekről, postahivatalokról, táviróhivatalokról, az
ország gyógy-és üdülőhelyeiről, ismerteti valamennyi település
postal irányítószámát. a kötetet Magyarország 1:4 000 000
léptékű részletes közigazgatási térképe egészíti ki.

/folyt.köv./

- 32 -

15.32/um

M 1540

bb 55./ háromszázezer adat ..?ü65./um

a helységnévtár tükrözi a legutóbbi kötet kibocsátása,
vagyis 1967 óta az államigazgatás szervezetében végbemenet
változásokat. a racionalizálások, összevonások nyomán hat év
alatt az ország községeinek száma 3178-ról 3106-ra csökkent,
a korábbi 113 helyett most 97 járása van az országnak, a vá-
rosok száma viszont 68-ról 83-ra nőtt. a kötetből azt is meg-
tudjuk, hogy a jelenlegi 83 város közül 41 századunkban, ebből
33 a felszabadulás óta nyerte el városi rangját. a xx.század-
ban elsőként szekszárd lépett elő várossá 1905-ben, legfiata-
labb városaink pedig békés, mezőkövesd és nyirbátor, amelyek
az idén nyerték el új státuszukat.

a települések névsora aba községgel kezdődik, és zsuzsanna-
majorral zárul. a legnagyobb település természetesen budapest,
míg a legkisebb gyűrűfü, amelynek már 1970 január 1-én csupán
37 lakosa volt. nem sokkal népesebb a vas megyei nemesmedves
község, amelynek 474 hektáros területén, 17 lakóházában az
összeírás időpontjában 50-en laktak. /mti/
--

bb 56. meghosszabbították a százhalombattai tervpályázat
határidejét

k sb/gk um ie cz

1973.november 12.

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium értesíti
a pályázókat, hogy a százhalombattai városközpont tervpályáza-
tának beküldési határidejét december 17-ig meghosszabbította
a bíráló bizottság./mti/
--

bb 57. dr. betlej sándor

k ni/mm um ie cz

1973.november 12.

kohó- és gépipari miniszterhelyettes vezetésével hétfőn dele-
gáció utazott moszkvába a magyar-szovjet építő-és utépitőgép-
gyártási állandó munkacsoport v. ülésére./mti/
--

- 33 -

15.40/um

M 1540

bb 58. korszerűsítik a miskolc-tapolcai termálfürdőt

vid/um kez cz

1973. november 12.

korszerűsítik a hazai-és külföldi vendégek által télen-nyáron egyaránt látogatott miskolc-tapolcai termál- és barlang-fürdőt. a fürdő a Levegőtisztaságvédelmi rendelkezések értelmében védett terület. a meglévő légszennyezőforrásokat is meg kell szüntetni. ezzel összefüggésben kád-fürdőt és az öltözőket az eddigi széntüzelésről földgázüzelésre állítják át. lehetőség lesz arra is, hogy az egyik „Lubickolásra”, használt medence vizét úgy fölmelegítsék, hogy huzamos tartózkodásra is alkalmas legyen.

amíg a gázüzelésre az áttérés befejeződik, a termálfürdőt zárva tartják, s vizét - tekintettel a súlyos miskolci ivó-vizhiányra - a lakosság ellátására használják./mti/

.-.

bb 59. új bölcsőde készült el székesfehérváron

vid/um cz

1973. november 12.

székesfehérvár legnépesebb lakónegyede, a dr. Münnich Ferenc lakótelep új bölcsődével gazdagodott: elkészült a hatvan apróságnak második otthonát nyújtó korszerű létesítmény. az új bölcsődében négy foglalkoztató terem, korszerű egészségügyi berendezések várják a kicsinyeket. a megbetegedett gyerekek elkülönítéséről is gondoskodtak: külön betegszobában tudják őket elhelyezni a szülők érkezéséig.

székesfehérvár legújabb, legkorszerűbb bölcsődéjében előreláthatóan december elsején kezdik meg a kicsinyek gondozását./mti/

.-.

bb 60. budapesti képviselők a kohó-és gépipari minisztériumban

t pr/gg um hi hgy

1973. november 12.

a budapesti képviselőcsoport - dr. Vida Miklós vezetésével - hétfőn ellátogatott a kohó-és gépipari minisztériumba. az országgyűlés fővárosi tagjait dr. Horgos Gyula miniszter és Kiss Ernő miniszterhelyettes tájékoztatta a gépipar helyzetéről, fejlesztésének időszerű tennivalóiról.

/folyt.köv./
15.50/um

- 34 -

Nf 16¹⁰

kbb 60./budapesti képviselők...folyt./um

a képviselők örvendetes tényként nyugtázták, hogy a magyar gépipar dinamikus fejlődése ma kiegyensúlyozottabb, mint a korábbi esztendőben: a szocialista gépipar terkmelése a negyedik ötéves terv éveiben 52,2 százalékkal növekszik, 8,8 százalékos évi átlagos fejlődési ütem szerint. az átlagosnál gyorsabb, 9-10 százalékos a növekedés a műszeriparban, a hirteltechnikai, a villamosipari gép-és közlekedési eszközgyártó iparban, kutatásra és műszaki fejlesztésre esztendőnként körülbelül hárommilliárd forintot költenek. jellemző adat: a gépipar kutatással, fejlesztéssel foglalkozó szakember-gárdája huszazres létszámu.

a magyar gépipar termékeinek több mint 30 százalékat adja el határainkon túlra, exportjának 90 százalékat a szocialista országok, elsősorban a szovjetunió piaca veszi fel. a gépipari export számottevő növekedését érzékelteti, hogy a fejlődés - átlagosan, évente 10-11 százalékos rubelrelációban 14-15 százalékos dollár-elszámolásban.

a korábban tulnyomóan a fővárosban koncentrált gépipar arányos területi elhelyezésének kialakítására már évek óta törek-szenek: a harmadik ötéves terv során 2000 budapesti munkahelyet szüntettek meg, s további 7000 felszámolása várható 1975 ig. ezeket a munkahelyeket nemcsak egyszerűen vidékre telepítik - a telepített vidéki iparnak önálló feladatokat adtak, számos termék gyártását ruházták rájuk. a teljes gépipari ágazat össztermelésének 48 százalékat a fővárosi, 52 százalékat pedig a vidéki gyárak, üzemek adják.

a szerszámgépgyártás területén a tárca elsősorban a kis-és középsorozat-gyártás automatizálását megvalósító, számjegy-vezérlésű gépek készítésének távlati fejlesztését tervezi, dolgoznak a nagyüzemi szántóföldi zöldségtermelés, a kukorica-termelés és a takarmányfeldolgozás gépesítésének megoldásán. az elmúlt esztendőben fontos strukturaváltozás történt a közlekedési eszközök gyártásában: csökkent a vasuti és vizijárművek termelésének részaránya, s távlatban már nem tervezik sem motorkerékpár, sem tengeri áruszállító hajó gyártását.

/folyt.köv./

- 35 -

15.55/um

Nf 16¹⁵

kvvl60./ budapesti képviselők..2.folyt./um

ugyanakkor min sűrűbben gördülnek le a futószalagokról a köz-
uti járműgyártás produktumai. a kormányprogram gerince az au-
tóbusz-fejlesztés és gyártás. a villamosipari gépek és készü-
lékek gyártásával jelentős lakossági igényt elégítenek ki, kül-
földi dokumentációk alapján hozzáláttak villamos- és gáztűz-
helyek készítéséhez, jól beváltak és igen keresettek villa-
mos forróvíz-tárolók, hűtőgépek, mosógépek és centrifugák.

korszerű színvonalú rádiók, televíziók és magnetfonok ke-
rülnek az üzletekbe a híradás-és vákuum-technikai alágazat
gyáraiból, részt vesznek a számítástechnikai központi fejleszté-
si program megvalósításában, a zsiguli kooperációban.

a prognózisok szerint a gépiparnak a népgazdaságban betöl-
tött szerepe hosszútávon is növekszik: 1971 és 1985 között a
gépipari társadalmi termelés körülbelül 2,6 -szeresére nő,
s ennél gyorsabban emelkedik a exportja. a gyorsütemű ter-
melés-és exportnövekedést - előreláthatólag - létszámmövelés
nélkül, teljes mértékben a termelékenység emelésével kell meg-
oldani. ez csak intenzív fejlesztéssel, a technikai felszerelt-
ség lényeges növelésével, hatékony géppark -politikával képzel-
hető el. a gépipar fejlődésének ma még egyik legnagyobb hiányoz-
ja a helytelen belső technológiai szerkezet. nagyrészt hiányoz-
nak azok a szakosított vállalatok, amelyek előgyártmányok, gép-
elemek, alkatrészek és részegységek készítésére hivatottak, a
kgm vállalatainál tulzottan nagy a forgácsoló megmunkálások
aránya, ugyanakkor kevés a korszerű előalakítás. a géppark
fejlesztése sem követte az elmúlt tervidőszakokban a korszer-
ű irányokat.

a tájékoztatókat követően a képviselők számos kérdésre
kértek és kaptak választ a tárca vezetőitől./mti/
--

bb 61. baráti találkozó a budapesti népfront-székházban

1973.november 12.

mm um hi hgy

a nagy októberi szocialista forradalom ünneppsorozatai
keretében a hnf budapesti székházában baráti találkozót rendez-
tek, amelyen megjelentek a szovjetunió nagykövetségének veze-
tő beosztású munkatársai, a budapesti párt-és társadalmi szer-
vek vezetői, üzemi szocialista brigádok képviselői és népfront-
aktivisták.

a baráti találkozón ágay karola és szendrey-karper lászló
adtak rövid műsort./mti/
--

- 36 -

16.04/um

NA 16²⁰

bb 62. a szakmunkásképzés helyzetéről tárgyalt a baranya
megyei tanács

vid/um fm hgy

1973. november 12.

a baranya megyei tanács hétfőn pécselt megtárgyalta a ,
szakmunkás-tanulóliskolák oktató-nevelő munkájának helyzetét
jelműveit.

az előterjesztés megállapította, hogy a iii. és a iv. öt-
éves tervidőszakban bővült az iskolahálózat, javultak az okta-
tás és a képzés tárgyi feltételei. a szakmunkásképzésről szóló
törvény végrehajtása eredményesen folyik. emelkedik az ok-
tatók szakmai, pedagógiai és politikai képzettsége. megéln-
kült a tanulók kulturális és sporttevékenysége.

a jelentés rámutatott a hiányosságokra is, amelyek egyut-
tal meghatározzák a további teendőket: zsúfoltak az iskolaépü-
letek, sok a bérelt tanterem, kevés a tornaterem és a kollégium-
mi hely az ipari, a kereskedelmi és a vendéglátóipari iskolák
mellett. a szakmunkásképző iskolák tanulóinak több mint 80
százaléka fizikai dolgozó szülők gyermeke. értelmiségiek és
alkalmazottak nem szívesen iratják be gyermeküket szakmunkás-
képző iskolába.

kedvező jelenség, hogy a tanulók nagy része arra törek-
szik, hogy a szakmunkásképző befejezés után érettségi bizonyít-
ványt is szerezzon. ezért az idén az eddig 3 osztály mellett
további hat osztályt szerveztek, ahova 180 tanulót vettek fel.
vizsgot azt is tapasztalták, hogy az üzemek egy része nem tá-
mogatja a szakmunkások továbbtanulását. ez is hozzájárul ahhoz,
hogy a jelentkezőknek csak a fele jutott el az érettségig.

a megyei tanács határozatában leszögezte: kívánatos, hogy
a szakmunkásképzés a megye üzemeinek, vállalatainak igényei-
vel összhangban fejlődjen, továbbá hogy az üzemek az eddigi-
nél jobban támogassák azokat a fiatal szakmunkásokat, akik a
szakközépiskolák esti tagozatára jelentkeznek. különösen fon-
tos a lányok nagyobb számú beiskolázása, s hatékonyabbá
kell tenni a megyében az iskolák és a pályaválasztási tanács-
adó munkáját. a tanácsülés elfogadta a megyei tanács művelő-
déspolitikai bizottságának a szakmunkásképzéssel kapcsolatos
ajánlásait, amelyek magukban foglalják az ipari és mezőgazdasá-
gi üzemek, szövetkezetek feladatait is./mti/
--

- 37 -

16.13/um

M 16³⁰

bb 63. kéttagu magyar nődelegáció

pá um hi hgy

1973. november 12.

utazott hétfőn belgrádba, a nők közéleti és családi helyzete
temakörben rendezett nemzetközi szemináriumra.

ugyancsak kéttagu nődelegáció utazott varsóba, a lengyel
nőtanács művelődési és kulturális munkájának megismerésére és
tanulmányozására./mti/

--

bb 64. magyar-lengyel baráti találkozó jászszentandráson

vid/um fm hgy

1973. november 12.

hétfőn magyar-lengyel baráti találkozót rendeztek jász-
szentandráson. a találkozón edward piekarski, a budapesti len-
gyel tájékoztató és kulturális központi igazgatóhelyettese tar-
tott előadást a lengyel nép szocialista építő munkájáról, a
magyar és a lengyel nép barátságáról. /mti/

--

bb 65. kormányküldöttség

g k um ie hgy

1973. november 12.

utazott hétfőn londonba, földvári lászló közlekedés-és posta-
ügyi miniszterhelyettes vezetésével az imco kormányközi hajó-
zási szervezet viii. közgyűlésére. /mti/

--

bb 66. tito üdvözllete a magyar vezetőknek

pá um hi hgy

1973. november 12.

uton a szovjetunióba, magyarország felett átrepülve jo-
szip broz tito, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársas-
ság elnöke, a jugoszláv kommunisták szövetsége elnöke távirat-
ban üdvözölte kádár jánost, az mszmp kb első titkárát és
losonczi pált, az elnöki tanács elnökét. /mti/

--
- 38 -

16.57/u

NA 17²⁰

bb 67. todor zsvkov üdvözllete a magyar vezetőkhez

pá um hi hgy

1973. november 12.

uton lengyelországba, magyarország felett átrepülve to-
dor zsvkov, a bolgár kommunista párt első titkára, a bolgár
népköztársaság államtanácsának elnöke táviratban üdvözölte
kádár jánost, az mszmp kb első titkárát, losonczi pált, az elnö-
ki tanács elnökét és fock jent, a minisztertanács elnökét. /mti/

--

bb. 68. csenszlovák szocialista brigádvezetők

se/tr/rj ie hgy

1973. november 12.

küldöttsége érkezett hétfőn hazánkba. a delegáció az építő-
iparban és a textiliparban tanulmányozza a szocialista brigádok
tevékenységét és baráti találkozókon vesz részt. /mti/

--

bb. 69. margerette müller-nek,

se/tr/rj ie hgy

1973. november 12.

az ndk-beli szabad német szakszervezeti szövetség /fdgb/
titkárának vezetésével hétfőn nőpolitikai tanulmányi kül-
döttség érkezett hazánkba. a küldöttséget a ferihegyi repülőté-
ren duschek lajosné, a szot titkára és czerván mártonné, a
szot nőbizottságának vezetője fogadta. /mti/

--

17.20 rj

- 39 -

NA 17²⁰

bb 70. fehér Lajos fogadta a finn honvédelmi miniszter t -
látogatás a kossuth Lajos katonai főiskolán -záró
tárgyalás a honvédelmi minisztériumban

t vt/tr um hi hgy

1973.november 12.

fehér Lajos, a kormány elnökhelyettese hétfőn a parlamentben fogadta kristian gestrint, a finn köztársaság hazánkban tartózkodó honvédelmi miniszterét és kai sarmanne altábornagyot, honvédelmi minisztériumi államtitkárt. a szivélyes, baráti hangulatú találkozón jelen volt czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, csémi károly altábornagy, honvédelmi minisztériumi államtitkár, továbbá paul jyrka:nkallio, a finn köztársaság budapesti nagykövete.

a nap folyamán a finn honvédelmi miniszter és kíséretének tagjai ellátogattak szentendrőre, a kossuth Lajos katonai főiskolára. a látogatásra elkísérték őket pacsek józsef vezérőrnagy és kálazi józsef vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettesek. a vendégeket kazai barna vezérőrnagy, a katonai tanintézet parancsnoka fogadta, köszöntötte, majd tájékoztatást adott a tisztképzés rendszeréről, a főiskola életéről, tevékenységéről.

délután a honvédelmi minisztériumban került sor a finn és magyar katonai vezetők záró megbeszélésére. a tárgyalást magyar részről czinege Lajos, finn részről kristian gestrin vezette.

este paul jyrka:nkallio, budapesti finn nagykövet vacsorát adott a finn honvédelmi miniszter és kísérete tiszteletére. a vacsorán czinege Lajos, csémi károly és a honvédelmi minisztérium több más vezetője is részt vett. /mti/
v

bb 71. hazánkba érkezett a szovjet háborús veteránok küldöttsége

k vt/tr um hi hgy

1973.november 12.

a magyar partizán szövetség meghívására - n.g. szeleznyov nyugállományú vezérezredes vezetésével - hétfőn budapestre érkezett a szovjet háborús veteránok bizottságának küldöttsége. a vendégek fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent uszta gyula altábornagy, a partizán szövetség főtitkára és f. p. bogdanov, a szovjetunió budapesti nagykövetségének tanácsosa.

a delegáció itt tartózkodása során találkozik magyar veteránokkal, megismerkedik hazánk szocialista építőmunkájával, valamint a partizán szövetség tevékenységével. /mti/

17.30/um

- 40 -

NA 1740

bb 72. ifjúság és színház - ankét a fáklya klubban

t ro/tr um hi hgy

1973.november 12.

időszerű témáról - az ifjúság és a színház kapcsolatáról - tartottak ankétot a fővárosi pedagógiai intézet és a pedagógusok szakszervezete budapesti bizottságának rendezésében hétfőn a fáklya klubban. az általános iskolai irodalmi munkaközösségek kerületi vezető, illetve a középiskolák magyar irodalmi munkaközösségi vezetői számára szervezett beszélgetéshez marton endre kétszeres kossuth-díjas művész, a nemzeti színház igazgatója és keresztury dezső irodalomtörténész mondott előszót. /mti/

bb 73. budapestre érkezett i.pudkov szovjet miniszterhelyettes
- hazaérkezett dr. heiczman jános

t ni/gg um ie hgy

1973.november 12.

dr. heiczman jános kohó-és gépipari miniszterhelyettes vezetésével hétfőn hazaérkezett az a delegáció, amely moszkvában a kgst országok textilgépgyártási együttműködéséről és nemzetközi gazdasági egyesülés létrehozásáról tárgyalt. a magyar küldöttséggel együtt érkezett budapestre ivan ivanovics pudkov, a szovjet könnyűgép, élelmiszeripari gép és háztartási eszközgépgyártási miniszter első helyettese, hogy a magyar-szovjet könnyű-, élelmiszeripari és háztartási készülékek gyártási munkacsoportja tárgyalásain egyeztessék az 1976-1980-ig szóló gyártási terveket és egyéb együttműködési kérdéseket.

a moszkvai megbeszélésekről dr. heiczman jános a következőket mondotta az mti munkatársának:

- arról tárgyaltunk, hogyan fejleszthető tovább kooperációval és szakosítással a kgst országok textilgépgyártása, és előkészítettük az erre vonatkozó államközi egyezményt. a kooperáció és szakosítás /összehangolására, s a gépek forgalmazására intertextilmas néven nemzetközi gazdasági egyesülést hozunk létre, most részt vettünk alapszabályának kidolgozásában. munkánk eredményeképpen remélhetjük, hogy decemberben a kgst végrehajtó bizottságának ülésén aláírásra alkalmas tervezetet tudunk előterjeszteni. az intertextilmas kezdetben költséghatékony támogatással, később önálló gazdálkodó szervként működik majd. a gyártási együttműködés egy gépcsoportban, a szövő-és szövőelőkészítő gépekkel kezdődik. ebből Magyarország jelentős alkatrészgyártással veszi ki részét. /mti/

18.20/um

- 41 -

NA 1820

bb 74. időjárásjelentés

tr um hgy

1973.november 12.

a meteorológiai intézet jelenti november 12-én, hétfőn este:

keleten még köd

várható időjárás kedd estig: felhőátvonulások, inkább csak az ország északi felében néhány helyen futó esővel. mér-sékelt, napközben többfelé megerősödő délnyugati, nyugati szél. többfelé, főleg keleten köd, zuzmaraképződés. a legma-gasabb nappali hőmérséklet kedden általában 10 fok körül, a tartósan ködös helyeken 5 fok közelében. /mti/

--

bb 75. b.k. pugo,

tr um hgy

1973. november 12.

a Lenini komszomol központi bizottságának titkára, aki a kisz központi bizottságának vendégeként tartózkodott hazánk-ban, elutazott budapestre. /mti/

--

bb 76. budapestre érkezett anatóliji golovnya

t ró/gk um hi hgy

1973.november 12.

a filmművész szövetség meghívására hétfőn budapestre ér-kezett anatóliji golovnya, a híres szovjet filmművész, kétsze-res állami-díjas operatőr, a némafilm korszakának egyik leg-nagyobb művésze - aki csaknem valamennyi filmjében pudovkin-nal dolgozott együtt - tiznapos látogatása során találkozik a filmművész szövetség operatőr szekciójának tagjaival, meg-tekintik a filmtudományi intézetet. golovnya nevéhez olyan al-kotások fűződnek, mint „az anya”, című klasszikus mű, a „szent-pétervár végnapjai”, és a „dzsingisz kán utóda”, a szakma több jelentős elméleti szakmunka szerzőjét tiszteli személyében. igen jelentős a pedagógiai tevékenysége is. 1939 óta a filmművészeti főiskola professzora. /mti/

--

- 42 -

19.22/um

NA 1930

bb 77. v.v. kocsetkovnak,

pá um hi hgy

1973.november 12.

az oroszországi szovjet szövetség^{ak} szocialista köztársaság kulturális miniszterhelyettesének vezetésével hétfőn szovjet küldöttség érkezett budapestre a magyarországi közművelődés és népművelőképzés tanulmányozására. /mti/

--

bb. 78. magyar-vietnami barátsági est a békés megyei csárdaszállá-son

vid/fm/rj hgy

1973. november 12.

hétfőn magyar-vietnami barátsági estet rendeztek a békés megyei csárdaszálláson. az ünnepi eseményen nguyen thanh, a dél-viet-nami köztársaság budapesti nagykövetségének másodtitkára ismertet-te a dvk népének életét, munkáját és harcait. /mti/

--

bb. 79. a belföldi szerkesztőség hírjegyzéke 13.00 óráig l zárásig.

rj hgy

1973. november 12.

37. magyar-szovjet barátsági hét
38. bodrogot szennyező olaj
39. történész delegáció
40. vadforgalom
41. női üzem
42. szövetragasztó gép
43. autószertráda építők
44. kubai pártmunkás küldöttség
45. politikai könyvnapok
/folyt. köv./
21.03

- 43 -

NA 2110

bb . 79 /a belföldi... polyt./

46. küldöttség Leningrádba
47. bkv közlemény
48. csajkovszkij emlékest
49. petőfi emlékkönyvtár
50. jászberényi tanácsülés
51. ksh komárom megyei felmérése
52. vas megyei képzőművészek
53. pályakezdő pedagógusok
54. bábolna-kombinát
55. centennáriumi helységnévtár
56. száhalombattai pályázat
57. betlej moszkvába utazott
58. tapolcai termálfürdő
59. új bölcsőde
60. képviselők a kgm-ben
61. népfront találkozó
62. baranya megyei tanács ülése
63. nődelegáció
64. magyar-lengyel baráti találkozó
65. imco közgyűlésre küldöttség
66. titó üdvözlője
67. zsvkov üdvözlője
68. csehszlovák szocialista brigádvezetők
69. ndk nőküldöttség
70. finn honvédelmi miniszter
71. szovjet háborús veteránok
72. ifjuság és színház-ankét
73. szovjet miniszterhelyettes
74. időjárás
75. komszomol titkár elutazása
76. szovjet filmművész érkezése
77. szovjet kulturális küldöttség érkezése
78. vietnami barátság est
79. hírjegyzék.

/mti/

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerekesztette: halasi györgy

21.05 rj

M 2 110

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. november 13.

bb 1. komplett kisüzemek nigériának

1973. november 13.

1 ol/pá um ie hgy

rövidesen üzembe helyezik nigériában azt a két komplett kisüzemet, amelyeket magyar ipari szövetkezetek szállítottak a távoli országnak. az egyik fémtömegcikk, a másik kerámia-elsősorban edények - gyártására rendezkedik be. nem csupán az üzem, s a géppark magyar; az új létesítmények tevékenységéhez számottevő szellemi export is kapcsolódik. ugyanis magyar szakemberek utaztak nigériába, hogy a helyszínen taníthassák meg az új üzemek dolgozóit a gépek kezelésére, az alkalmazott technológiákra. a fejlődő országokban már kialakult gyakorlat szerint ezek a „magyar” kisüzemek nigériában is közös vállalatként működnek majd; közös a vezetés, mint ahogy a két fél - a megrendelő és a szállító - közösen részesül a mini-gyárak gazdasági eredményéből. az új üzemek profilja, gyártmánylistája az adott település igényeinek megfelelően alakult, a termékek zömét helyben értékesítik. a magyar szerelők jó ütemben haladnak munkájukkal, s a z üzemszerű termelés várhatóan már a jövő év tavaszán megkezdődik.

egyébként már tárgyalnak egy bórdiszmű üzem telepítésének részletkérdéseiről is, amellet, hogy további létesítmények, - köztük faipari, kovácsoló, cement-mozaik és kéziszővő, illetve drótkerítésgyártó-kisüzemek - ügyében is kezdődtek előzetes tájékoztató megbeszélések. az érdeklődők között van például egy nőszövetségi fejlesztési szövetkezet is, amely kéziszővődét kért a magyar ipari szövetkezetektől./mti/

- 1 -